

emlékére 5000 frtot, Mandel Antal, Schrecker Izidor, Oroszlán Jakab 200–200 frtot, „Anker“ biztosító-társaság, Mauthner Ödön, Weiss Jakab és Adler Károly 100–100 frtot.

Az izraeliták országos irodája részvétfeliratot intézett Ö Felségéhez, melyet a vallás- és közoktatásügyi minisztérium utján juttatott legfelsőbb helyre.

— „**A zsidó költők pessimismusa**“—ról tartott felolvasást folyó hó 11-én este dr. *Kecskeméti* Lipót a szeminárium nagy termében. E felolvasásokat tudvalevőleg a rabbiképző intézet kebelében fennálló »Theologiai egylet« rendezi, melynek tagjai csak a felső tanfolyam hallgatói lehetnek. Dr. *Kecskeméti*, ezen egylet elnöke, szép számú közönség előtt — hangsúlyozzuk a szép szót, mert a hallgatóság jórésze szép fiatal hölgyekből állott — nagyon tudományosan és ritka szép nyelvezettel, sőt költői lendülettel fejtegette a pessimismust a zsidó költészetben, és a költészetben egyáltalán. Kifejtette és a héber eredeti után készített sikerült fordítások nyomán bebizonyította, hogy pl. Salamon Ibn Gabirol pessimismusa, borzasztó leírása a halálnak, a halál utáni enyészetnek, az élet végtelen hivatásának és semmiségének, nem azt akarja elérni, hogy hát, ha olyan haszontalan az élet, akkor élni, törekedni nem érdemes, hanem tisztán és kizárólag az erkölcsök javítását célozza. Ezt a hallgatóság szívesen el is hitte, már csak azért is, mert valóban szépen volt előadva; azt azonban, kiváltképp szép hölgyeink alig tudták megérteni, miért kellett a tisztelt rabbijelölt urnak oly végtelenül elvont és tudományos tárgyat választani. A felolvasásokat végtére nem tudósok és zsidó theológusok számára rendezik, hanem a közönséggel — ha nem csalódom, ez a célja — akarják megismertetni és megszerettetni a zsidó történetet és tudományt. Hányan voltak ott, kik a Gabirol vagy Immanuel Rómi nevét legelőször hallották? Mit kezdjenek ezek az előadó pompás fejtegetéseivel? Tanulhatott, elvihetett-e magával a közönség valamit abból, a mit hallott? Semmit. Legfőleg azt a meggyőződést, hogy dr. *Kecskeméti* gyönyörűen beszél magyarul és hogy igen jeles declamator. Figyelemmel kísérjük a külföldön rendezett hasonló felolvasásokat és eszünkbe jutnak a néhány évvel ezelőtt dr. *Kaysertling* által a magyar fővárosban tartott felolvasások: itt, mint ott ezrével tódult a közönség a felolvasási terembe, itt, mint ott tanult és vitt magával a hallgatóság valamit, ha hazament, szóval tudományt szerzett magának oly dolgokról, miket az előtt nem tudott. Dr. *Kecskeméti* felolvasása lehet pompás tudományos dissertáció, de a »közönség«-et, melyre végtére a felolvasások rendezősége is számít egy kicsit — mondjuk ki a kemény szót — csak untatta, mert meg nem értette. Tartsanak az urak ismeretterjesztő, népszerű felolvasásokat, minőkről programmjukban szóltak és a közönséget hálára kötelezik. Mirevaló az a tudáskodás laikusok előtt, kiket a zsidó ismeretekről ilyen előadások inkább elijesztenek, mintsem vonzanak. — A II. felolvasást dr. *Elsas* Bernát rabbijelölt németül tartja meg f. hó 18-án este 6 óra kor a szeminárium dísztermében. Tárty: „*Das Hohe Lied*.“

— **Erdekes vendége** volt a főváros zsidóságának. Báró *Teixeira* Henrik de Mattos, német-alföldi főkon-sul Velenczében, kit csak nemrég tüntetett ki Hollandia királya a bárói cím adományozásával, veje, dr. *Rosenberg* Gyula ismert fővárosi ügyvéd látogatására fővárosunkban időzött. A *Teixeira* család egyik legelőkelőbb és leghíresebb zsidó család. Portugáliában már a 16-ik század elején nemesi praedicatumuk volt. Egyik ősök, Diegó *Teixeira* de Mattos, hogy vallása parancsait odaadón teljesíthesse, hazáját 1643-ban odahagyta s Amsterdamban telepedett meg; ott szerencsés megérkezése fölött háláját tettekben akarván kifejezni, két jótékony-egyletet léptetett életbe, melyek most is áldásosan működnek. Majd Hamburgba költözött, a hol igen nagy tiszteletnek örvendett. Fia, Manuel *Teixeira*, Christina Svéd királynő ministere és resideuse lett. A királynő három ízben fordult meg Hamburgban s mindannyiszor *Teixeira* ministere vendége volt. A hamburgi magistratus megirigyelte *Teixeira* nagy dicsőségét, fondorkodott is ellene, azonban eredménytelenül. *Teixeira* hire és tekintélye nőttön nőtt. A bécsi község hozzá fordult, eszközölné ki Lipót császárnál, hogy kiűzetési rendeletét vonja vissza. Ő volt korában a legtekintélyesebb és leggazdagabb zsidó Magas vendégünk édes atyja Hollandia zsidó consistoriumának Gaudefroi volt igazságügyminister után elnöke volt. *D. Gy.*

— **Hirsch Möricz báró az orosz zsidóknak.** A nagylelkű jótevő a napokban erre vonatkozólag egy hírlapíró előtt következőleg nyilatkozott: Az alapot, melyet Oroszország rendelkezésére bocsájtottam, nemcsak zsidó, hanem keresztény gyermekek részére is szántam. Oroszországban 4 és fél millió zsidó lakik nagyon nyomorult helyzetben, Kevesen beszélnek közülök oroszul, hanem egy zsidó jargont használnak. A létért való küzdelemben csak kedvező körülmények között tarthatják fenn magukat, mert chinai fal választja el őket az emberiségtől. Az én szándékom ezen talat lerombolni és pedig iskolák alapítása által, melybe ép úgy járhatnak zsidók mint keresztények. Vajon az orosz kormány pártolni fogja-e ezen, az egyenjogosításon alapuló iskolákat, az kérdéses. Az orosz kormány mindenható és szerencsétlenségre gyanakodni látszik, hogy tervemnek valamely politikai háttere van. Semmi sem áll tőlem távolabb, mint ez. Sokkal több földi vagyonnal rendelkezem, mint a mennyire szükségem van, s azért föltettem magamnak a kérdést, hogy nélkülözhető vagyonomat mire fordíthatom legcélszerűbben. Mint zsidó természetesen rokonérzelemmel viseltetem hit-sorsosaim iránt, s ezért feladatul tűztem ki magamnak, hogy nekik kedvező alkalmat nyujtok, hogy az ország népeivel assimilálódjanak. Csak az ily assimilatio által lehet Oroszországban a zsidó kérdést megszüntetni. A mit Oroszországtól kértem, az nem egyéb, hogy nyujtsion biztosítékot, hogy a rábizott alap e célra fog fordíttatni. A vegyes iskolák, a melyek Galicziában és Bukovinában alapíttattak, jó sikerrel működnek s ugyanígy lenne Oroszországban is, ha elejtené a kormány azon gyanuját, mely szerint tervem alatt politika lappang.